

Tractatus Decimussextus.

bellentur per pannum spissum & conficiantur cum succo coriandri viridis & informantur duo poma q̄ patiens in manibus teneat semp̄ adinuicē permu- tando de manu ad manu vt per motum calefiant & aer fortiter imutet: nam sic laxabit fortiter & nō du- bito. Si coriandrū deficeret loco eius possumus po- nere succum cucumeris asinini aut alterius plante fortiter solatiue. Utile aut̄ erit si aliq̄ molitiua pre- cedant talem operationē aut aliqua digestiua quod nō solum hic laudat: sed etiā in vnguētis p̄dictis.

Tractatus. 16. primi sermonis. De dispōnibus matricis & continet sex capitula.

Capitū. 1. De iuuamento impregnationis.

Aristoteles dixit mulier est ma- sculus orbatus. mē- bra enīz gñationis q̄ sunt in muliere sunt si- milia hys q̄ sunt in viris per oppositū tñ situata vt si imaginemur collū matricis esse sicut est virga in masculo. matricē aut̄ imaginemur oseez in quo nō sunt testiculi etiā sicut i oseo masculo: immo sunt in angulis matricis situati q̄re est sicut masculus orba- tus: neq; enīz a natura particulari q̄ ppter masculū & pfectuz intēdit femina per se: & primo nō intēda- tur: sed solū a natura vniuersali intēdit per se: & pri- mo q̄ q̄ perpetuitatez q̄rit in entibus q̄ per actum gñationē & plem acq̄rit: mulierē de necessitate intē- dit: sicut enīz etiā factor p̄prie ad sui esse indiget sic & determinata materia & loco ex qua & in quo fiant & ex sui perfectione vt etiā passiuā habeat q̄re crea- ta est femella vt in se. materiā passiuā ad gñationem habeat & locuz gñationi aptū vt suscepto principio actiuo a viro in se generatio perficiat sit etiā in ge- neratione est

Adde si in matricis per se non videtur Angelus in matricis vniuersali in se videtur in partibus

neratione est actiuū principiū sperma qđ a mare de
ciditur passiuū & o mēstruū mulieris locus at gñā
tioni aptus est matrix mulieris de cuius dispōnib^o
est nunc dicēdū. Et qñ matrix locus gñationis exi
stīt z qñq; a generādo aliquo ipedimento impedit.
Dicemus primo q̄ sunt q̄ ad gñationē iuuant post
illud autē de alijs. ¶ Et qđā scripserunt q̄ si suffu
migeť mulier sterilis cū stercoze bouis magnū bñfi
ciū in impregnādo sibi facit. ¶ Et dixerūt si vir su
mat in potu maiorē testiculū canis generat mascu
luz. Si vero mulier sumat minorē generat mulierē.
rez. Est autē testiculus canis planta qđā q̄ vocat ca
staneola s̄m quosdā catalanos z q̄ testiculus humi
dus addat in coytu sumptus in potu z testiculus
ficcus absēndit ipsum. voluerunt autē oēs q̄ post
purgationē mēstruoz z etiā post balneuz mulier se
disponat ad impregnationē cuz auxilio medicinarū
q̄ sibi supponunt ex qbus est hec. ℞. storacis liqui
de: castorei: galbani: opponacis: carpobalsami: semi
nis ben: costi: spice inde: bdelij añ. teratur z misceā
tur cū vino z fiat aliqd simile glandi qđ subijciat si
bi mulier per q̄ttuor horas ante coytū viri in actu
coytus vir sinat prius mulierē humiditatez suā es
fundere. postea autē semen eijciat econtra si fiat: viz
aut vnq; fiet generatio. ¶ Experimentatores autē
quidā dixerūt q̄ post perfectā mundificationē me
strui per. viij. dies mulier bene lauet collū matricis
deinde subijciat vnā ex his pillulis per diem teneat
postea vniatur viro z impregnabit q̄ sunt. ℞. gen
tiane: zafrani: folioz myrti añ. terant cuz pilis arie
tis z oleo sisamino incorporent z fiat pillule grosse
z subijciant. ¶ Et dixerūt q̄ si coquat coagulū le
poris in lacte caprino z ex illo lacte bibat mulier cū
vadit dormitū ad viz q̄ munda mēstruis masculuz
pcipit. Si vero imunda femellā pcipit. ¶ Et dixit

R

Iuuantia ad
generationē.
Suffumigtū
ex stercoz bo
uis.
Testiculus ca
nis.

Pillule.

Coagulū le
poris.

Tractatus Decimussertus.

Pessarium.

San. vesper/
ellionis.

**Stercus vul/
pis.**

Fel anseris.

Testes apr.

**Lacequinū.
Testes vulp.**

**Serratura
eboris.**

**Expertū pa/
ternum.**

hirāduſ q̄ si fel leporis cū ſucco malue vel altee in
peſſario ponat vel cū oleo cōceptionem addiūat.

¶ Et dixit ſi ſanguinē veſp̄tillonem q̄s in pāno ſuſ/
ſceperit femina neſciēte ⁊ poſuerit ſub capite ei⁹ ia/
cuerit cū ea mox ꝑcipiet. ¶ Et dixit q̄ ſtercus vul/
pis cū oleo roſ. mixtū ⁊ ꝑ peſſariū i poſitū ꝑceptionē
nē facit. ¶ Et dixit q̄ fel anſeris cū ſucco ꝑraſſij im/
miſtūꝝ in peſſario ꝑceptionē ꝑbet: iurūꝝq; intensio/
nē. ¶ Et dixit Raſ. ſi volueris ḡnare maſculū du/
os teſticulos apr̄i aſſos comedas ⁊ coquas eadē die

⁊ generabis. Et ſi vnū teſtē comedes naſcet puer cū
vno teſte. ¶ Et dixit et Raſ. ſi mulier q̄ nō ꝑcipit
ſumat lac egnum ea ignorāte ⁊ ſtatiz coeat vir cū ea
cōcipiet. ¶ Grez dixit q̄ ſi duos teſticulos vulpis
tritos mulier ſumat ꝑcipit ⁊ ꝑfirmat q̄ habem⁹ ab

Almech q̄ ſtatiz diceſ. ¶ Expti at̄ ſum⁹ frequēter vt
trib⁹ dieb⁹ ꝑtinuis bibat mulier oi mane ex ſerratur/
ra eboris coctear vnū magnū cū vino ſubtili ⁊ ſin/
gulis dieb⁹ ſubijciat ſibi hec. ℞. coaguli leporis ſter/
coris ei⁹ mollis mūdi añ. miſceat ⁊ ſubijciat ſibi mu/
lier cū lana trib⁹ dieb⁹ poſtea vero facto balneo viro
iūgatur vt ꝑdictū eſt. ¶ Exptus at̄ ſum ⁊ hoc qdē

ab Almech ſumpſi. ℞. vtriuſq; teſticuli vulpis pō/
dus. ʒ. ʒ. ſellis galli. ʒ. ʒ. miſceant ⁊ ſubijciat ſibi mu/
lier tribus diebus cū lana ⁊ q̄rta die vadat ad viz.

¶ Sēper tñ his diebus dabā ſerraturā eboris ⁊ in
bebā fieri balneū q̄rta die. ¶ Et ex expertis pater/
nis eſt vt ſumatur triſere ⁊ bñdicte añ. miſceantur
bene ⁊ ex hoc mulier in mane pluribus diebus ſu/
mat in auroꝝa quātū eſt auelana vna cū optimo vi/
no ⁊ aliquātulum bone aque vite deinde pergat ad
viz ſuū ⁊ ſupponat ſibi vt ſupradictum ex ciperos:
zafranoꝝaꝝoꝝ ⁊ ſaturegia añ. ſicut eſt dictum ſupra.

¶ Additiones.

¶ Coſectio optima ad impregnationem magiſtri

¶

¶

Raymūdi. ℞. rof. rub. masticis: gario. gallie mus.
spice: cinamomi: nucis muscate: cubebaz: macis: ga
lange añ. ʒ. ij. cardamomi: corticū: citri: anisi: fenicu
li: carui: calamenti: apij añ. ʒ. j. piperis lon. z albi: añ.
ʒ. j. s. musci: ambre añ. ʒ. ij. zuchari albi ʒ. iij. fiat cō
fectio cum lib. ij. mellis puri z vtere.

℞. spice nardi: nucis muscate: gar.
galange: cardamomi: piperis lon. rof. storacis: cala.
alipite muscate añ. ʒ. j. bistorte ad pon. oium spice cū
melle rof. addendo musci. ʒ. ʒ. z fiat electuarium in
bona forma.

Caplm. 2. De phibitione impregnationis z de
expulsione fetus z secundine.

¶ Plaudatis q̄ impgnationē phibēt est alitratā
quā in hora coytus virga inūgit eoz: est ex me
liozibus z fortiozibus medicis ad phibēn. impgna
tionē adeo q̄ accidit ei q̄ vritur eo fit oino sterilis.

¶ Sit autē piper supponat post coytū cuz fortitu
dine corrumpit semen. ¶ Idē autē z succus rutbe
operat. ¶ Et dixit Almech si tollātur dentes pueri

in primis ante q̄z terrā tengant cū cadunt z ponant
in lamina argētea z suspēdatur super mulierē phi
bent impregnari z parere: z si bibat mulier oi mane

quātitate. ʒ. j. cum vrina mule nō ꝑcipit. ¶ Et idēz
si ad quātitate fabe ex assa infusa in vrina mule assu
mat. ¶ Et si semen acetose liget in pāno z suspēda
tur super tps mulieris finistrum: nunq̄z ꝑcipiet do
nec aderit. ¶ Et dixit idē de stercore leporis super

mulierē suspēso duz secū illud hz. ¶ Cedra quoq̄z
z est sm Bale. olus qd a cedra sumitur inuncta vir
ge semen corrūpit post etiā fetum interficit. Sal. te
stāte. ¶ Dixerūt qdā q̄ radix arthanite z est panis

porcinus si suspendat collo impregnationē phibet.
¶ Idēz autē z vngula mule si suspēdat in collo. Et
experimētatores dixerūt q̄ dz esse prima vngula q̄

z est panis
porcinus si
suspendat
collo imp
gnationē
phibet.

Idēz autē z
vngula mule
si suspēdat
in collo. Et
experimētatores
dixerūt q̄ dz
esse prima
vngula q̄

K 2

Remedi vntel pome mulieris sup vntel hnt puz vntel se ad d. d. d.

Alkatom.

Piper.

Succ^o rutbe

Dens pueri.

Arina mule.

Semi acetose

Stere^o lepo

ris z infra.

Cedra.

Radix artha

nite.

Vngula mu

le.

Tractatus Decimusextus.

Saluo,
Aux elpessi
Sel vacinuz.
Sumitates.
Vitis.
Radix nar-
cisci.
Olera acuta.
Succ^o caulii
Sunis pau-
perum.
Tranfit^o sup
mestrua alte-
rius &c.
Micus sup
vrinam adib.
Testicul^o mu-
stelle.
Cerumen au-
ris mule.
Matrix mu-
le.
Testicul^o dex-
er leonis.
Sudor mule
Testes gatti.
Serc^o lepo-
ris.
Calcane^o mu-
stelle.

incidit si coligat añq̄s terrā tāgat z collo suspēdat.
Salt^o quoq; ad posteriora factus a muliere post
 coptū z marie ad declinū sp̄ma hile abijcit. **S**i
 quoq; vir ab emissionē spermatis nō absteineat do-
 nec mulier prius emittat gūratio interrūpit. **S**a-
 cit ergo idē suffumigatio ex nuce cipressi. **S**el ēt
 vacinū suppositū phibet. **E**t sumitatū vitis suc-
 cus bibitus. **E**t radices narcisci idē operantur.
Et scio mi dñe q̄ fere oia q̄ mestrua prouocant
 sunt vtilia i hoc casu. **R**utha at comesta z ole-
 ra acuta approprietate generationē phibēt. **E**t
 expti qdē sumus q̄ inūctio virge cū succo cauliz
 mire generationē phibet. **S**i ēt mulier post me-
 struationē suffumiget cū .3. i. extremitatū z folioz.
 sunis paupey impgnatio phibet. **S**olus ēt trā-
 situs mulieris sup mestrua alterius mulieris impre-
 gnationē phibet. **E**t dixit Amech si migat mu-
 lier sup vrinā adib. i. lupi nō cōcipiet. **E**t dixit
 hirandus si abscondat testiculus mustelle in decli-
 natione lune z portet in corio mule incōceptiuus
 ē z loq̄ de sinistro si dimittat abire vicia. **E**t di-
 xit si cerumen auris mule i eiusdē corio ligatum ad
 colluz suspendat incōceptiuū est oino. **I**dē at facit
 matrix cocta cū carnibus suis data latenter come-
 dere. **E**t similt̄ illd cerumen cū castoreo bibitū ē in
 cōceptinū. **E**t dixit Ras. si dexter testiculus leo-
 nis exicatus cū rob. tritis det in potu sterilitatē in-
 ducit. **I**dē at facit assum comestū vel crudū. **E**t
 itez dixit Ras. auctoritate Aristo. si mulier suscipi-
 at i vuluā sudorē mule cū bōbace nō p̄cipiet peni-
 tus. **E**t dixit si duo testiculi gatti cōtriti sumpti
 in pte corij mule suspendant sup mulierē nō concipi-
 et q̄ diu fuerint sup eā. **E**t dixit si suspendat
 sup mulierē steruus leporis nō concipiet donec sup
 se habuerit. **E**t idem dixit de calcaneo mustelle

assumpto ipsa viuente donec ibi appensus fuerit. Il lunc at scribem⁹ q̄ fetū interficiūt & educunt vñū sciētes q̄ quecūq; educūt mēstrua aut humiditates a matrice etiā fetuz educunt de q̄dus ifra proprioꝝ fiet sermo & eadē omnia partuz facilitant. Scripserunt autē q̄ ad expellenū fetum & aquā nō est par se mine lūi. Dico autē & supposituz & bibituz & iſesſione facta in aqua decoctionis eius vt sum⁹ expti.

Expulsionē autez forti fetus expellit si ex cōditi fiat nascāle approprietate que est in eo. **C**us **S**irra iterficiūt fetū & expellit suffumigata & bibita. **C**as fia etiā lignea cū fortitudine expellit bibita. **C**Na stale at vel suffumigium cum diptamo factuz fetuz mortuuz expellit. **C**Idē autem operat decoctio fohtozum & stipitum saluie q̄ expertus sum balneo factoz quāto magis si bibat. **C**Si autē potet vsnee vsq; ad .3. v. fetus siue viuus siue mortus expellet.

Ex fortioꝝbus etiā medicinis ad expellendū est ciclamen siue per inferius siue per superius mittat imo scriptuz est q̄ solus decubitus sup ipsum facit abortuz. Est autem ciclamen panis porcini & succus eius i hoc ē fortioꝝ. **C**Si autē premissa flōmia saphene bibatur. 3. j. castorei cum decoctione menta stri & melle sine nocumēto fetum educit & secūdinā & mēstrua. **C**Idermesir & est spēs oppoponacis fetū eijcit virtuosē neq; in hoc cōpar habet. **C**Idoz tuum autē fetum & secūdināz eijcit per traectoriuz suffumigatio facta cum laudano. **C**Educit autē fetum pulegiū factū & suffumigatuz vel euaporatum vel suppositū. & eius sirupus puocat sanguinē partus. **C**Et dicunt qdā q̄ si mulier bibat de lotura manuū alicuius homicide abortit. **C**Et dixit kirā dus si cerebrū anseris domestice cum oleo liliaceo misceat mortuos fetus educit. **C**Et **R**asis dixit q̄ sudoz eg mixtus cū vino & potatus a muliere eijcit

C Fetuz in
terimētia.
Semen lūi.

Condit.
Sirra.
Cassia lignea

Diptamus.

Saluia.
Sinec.

Ciclamen.

Castoreum

Dermesir

Laudanum.
Pulegium.

Lotura ma
n⁹ homicide.
Cerebrū an
seris.
Sudoz equi.

Tractatus Decimus sextus

**Stere colū-
barum.**

Narciscus.

Stilla alba.

Ordument.

**Ostracha.
purpu.**

Feseminum.

**Funis paupe-
rum.**

Lactuca asini

**Cortex gra-
noz lauri.**

Lapis agle.

¶

Crocus.

fetū. ¶ Et itez dixit stercus colūbarū suffumigatū fetū expellit. ¶ Eductit fetū viuū vel mortuū nar-
ciscus ⁊ ē liliū albū qñ ex eo vsq; ad. 3. iij. bibit cū
aq̄ mellis. ¶ Interficet at̄ fetū vitis albe succi an-
j: bibit ⁊ si supponat facit abortif. Et sessio i deco-
ctione eius mūdificat matricē. Et nos expti sum⁹
encatissima decoctionis eius vtile i hoc casu. ¶ Su-
mus quoq; ordumentū fetū interficit. ¶ Suffumi-
giū quoq; ex ostraco purpureo extrahit secū dinaz.
¶ Sz potēter folia ⁊ semē policare tritum cū oleo
fetū interficit. ¶ Succus ē. yasonini al̄ fesemini:
bibit⁹ vsq; ad. 3. ij. Sal. testāte fetū iterficet. Et expti
sum⁹ q̄ si post mēstruationē suffumiget mulier cū.
3. ij. folioz ⁊ sumitatū funis paupez ⁊ est e dera im-
pignatio phibet. ¶ Lactuca at̄ asini fetū iterficet:
⁊ mortuū educit: ⁊ fortiter educit mēstrua. Dosis
ei⁹ ad plus ē aur. j. ⁊ bibita ⁊ supposita. Si at̄ bibat
cortex granoz lauri vsq; ad kirat. ix. fet⁹ morit pp
amaritudinē suā add. tā supra amaritudinez alioz.

¶ Capitulum. 3. De prouocatiōe mēstruoz ⁊ acce-
leratione partus ⁊ mole.

Diximus supra: est vez q̄ quecūq; fetū educūt
mēstrua puocant ⁊ ecōtra q̄re puenienter po-
terunt ista capitula adinuicē pmisceri. vez pp. eoz
magnitudinē ⁊ vt ppria scribant vtrobiq; feci duo
capitula. Eadē at̄ oia partū facilitant ⁊ simlr oia cu-
rant molā eo qz solū idiget his que abortifum faciūt
⁊ partū accelerāt: licet pmisissis molificatiuis: ideo
quantū ad ipsaz ea q̄ hic dicunt ⁊ ea q̄ in p̄dicto ca-
pitulo dicta sunt. ¶ Dicem⁹ ergo qz lapis agle sup-
positus apositus proprietate accelerat partū ⁊ do-
lorem minuit. Idē at̄ facit ligatus i peria ⁊ supligat
core. ¶ Crocus ē sumptus i potu vsq; ad. 3. ij. p̄-
tū accelerat. ¶ Et nos expti sumus qz si. xx. grana

Dragontee sumant i potu cū vino partū accelerat i mo z solus odor floris ei' aliquatū subrilitati idē facit. ¶ Si ēt modicū fellis thauri cū aq̄ colocoquin rīde recētis ppines in potu expiētia scūm' q̄ ptum accelerat. ¶ Et silr radix ciclamini si leger super coxa mulieris idē opaf: sp̄ tū magis isra trahaf s̄m q̄ fetus descēdit. ¶ Exptus quoq̄ sum q̄ si tollaf epar galine z liget sup coxa mulieris dextra: galina adhuc palpitante ferum accelerat. ¶ Et dixit Amech si spolio serpentis stringaf ancha mulieris illico pit. sed cū parit illico amoueat. ¶ Et si spu ma maris sup coxa sinistra mulieris suspendaf accellerat. ¶ Et kirādus dixit si i partu est periculū teraf semen apertū peonie cū oleo z inungatur lumbi z pecten z absqz dolore pariet. ¶ Et dixit si teneat in manu mulier radiculā ozimi z pennā yruudinis illico pariet sine lesione. ¶ Itē dixit si cum fimo vacce suffumiget subascella parturientis partū accelerat z secundinā educit. ¶ Et Rasis dixit si mulier modicū lactis catule bibat modico melle z vino eq̄liter fit partus facilis z eijcīf fetus mortu'. ¶ Et itez dixit q̄ testicul' dexter leopardi si a mulier ēt ānosa q̄ mēstrua perdiderit sumaf illa reuocantur. Et quecunqz etiā dicta sunt supra capitulo de expulsione fetus ad hoc capitulu z reducentur. ¶ Prouocat etiā mēstrua z educit secundinā sessio facta in decoctione stipitū z folioz aleoz q̄ experiti sumus. Idez antez operatur cibus christianozum qui talis est. coquant simul oliua alea z nuces z comedantur in hoc valde opant. ¶ Si autē lac ficus cū vitello oui supponaf mēstruē mūdificat z mēstrua puocat. ¶ Cassia linea est in hoc casu idonea quando mēstrua detinent a multitudinē z grossitie superfluitatuz. ¶ Potenter autē educunt mēstrua flores poliearie quādo triti cum folijs suis z mixti

Dragontea:

Fell thauri

Radix cicla/
mints.

Epar galine.

Spoltū ser//
pentis.
Spuma ma
ris.Semen peo//
nie.

Radix ozimi

fimus vacce.

Lac catule.

Testic. dext. leo
pardi'Alcum.
Lib' copista//
nozum.

Lac ficus.

Cassia lig.

Flos poliea//
rie.

Tractatus Decimus sextus

Billa solis cū oleo dant in potu. **C**In hoc casu miliū solis est mirabile bibitū. **C**Idē at facit decoctio foliorū z stirpitū saluie bibita. **C**Alia quoq; bibita cū myrrha z pipere illa imperat. **C**Fortiter aut̄ prouocat illa absinthiū cū hydromelle supositū. **C**Idē autē facit sqlla z eius acetū. **C**Scriptū est q; oua anseris tepida cū oleo distillata in matricē illa prouocāt post q̄rtuor dies. **C**Educit autē ea appropetare hypericon. **C**Semē at̄ leuistici illa puocat virtuosē sicut ēt pulegiū. **C**Sucudus ēt si subijciat illa puocat. **D**ixit at̄ de eo sic **D**yasco. quādoq; sublimat climia z sublimat i turia bona z qd̄ remanet inferi⁹ est climia q̄ vocat sucudus. **C**Si at̄ de radice peonie quātū est vna amigdala sumat mūdificat superfluitates q̄ i partu sunt educēde. **N**os at̄ bene illaz cōterētes damus cū mellicrato in potu. **C**Expri ēt sumus q; si mulier pessariet̄ ex spica nardi: z ēt ex ea bibat mēstrua prouocat. **C**Dis ēt aristologie spēs puocat mēstrua z fetū eijcit z matricē mūdificat. **C**Ego vero experientia noui q; si sumat albumen oui z cū modico olei cōquasset z ex eo lana vel stupa intinta sup os colli matricis epithimet: z etiā iter labia aliqd̄ igrediat matricē mūdificat a superfluitatibus ptus z facillime z saluberrime euacuat. **C**Secretū qd̄ a **S**ale. accipimus qd̄ mēstrua puocat z ventositates matricis expellit. **R.** eupatoriē spice: corticū cassie lignee: zafrani: seīs apij mōtani z domestici: liq̄ritie: sgnanti: seīs boliari: ni loco eius ponimus semē leuistici rubee oiuz añ. 3. iij. r. uedsemi. 3. iij. mastice lace nō ablute spodij ros. rub. aristo. oiuz añ. aut̄. j. terant z cribellent z cōficiant cū melle dispumato. **D**osis omni die a. 3. ij. vsq; ad. 3. iij. **C**Secretū autem qd̄ mēstrua puocat aliud. **R.** spice ide z romane: corticum cassie lignee: rubee tintoz: assari: anisi omniū añ. quartā. 3. vnus. me/

Saluta.

Alia.

Abinthium.

Squilla.

Oua anseris

Hypericon.

Semen leuistici.

Pulegium.

Sucudus.

Peonia.

Spica.

Aristologia.

Secretum,

Sale,

Aliud.

Spica

dulle seminis melois: medulle seminis cucumeris:
 granoz nere. i. spice ro. faseoloz: se. apij: ruthe: cice/
 ris nigri: se. endiuie: berbene: meriden. i. spice ro. co
 sti diuz añ. aut. j. terant z cribellent z liniant cum
 oleo de amigdaliz z coficiant cū melle dispumato
 z sumant ex eo omni die grana. ij. cū aqua decoctio
 nis faseoloz vel ciceruz vsqz ad. viij dies. ¶ Valet
 etiaz in hoc casu tyriaca nostra scripta supra caplo
 de soda in sine sumpta cum aqua decoctionis iuni/
 peri z feniculi. ¶ Ad. idē est cofectio scripta supra
 caplo de surditate in sine siue prope finem.

Tyriaca.

¶ Glosa.

a ¶ Hic capitur lapis aquile pro magnete lz nō sic
 sed est lapis pregnans qui hz facere hoc z conserua
 re feruz: z hoc diuersis aspectibus superiorum pro/
 pter sapientiam diuinam.

¶ Additiones.

¶ Ad menstrua puocanda z matricē mundificāda
 triferam magnam resolue in oleo muscelino vel cōi
 z bulliat ad ignem in ciclamine z cū bumbice i hoc
 intincto fiat suppositoꝝ.

¶ Bestiarū optimuz: ℞. radicis gentiane: pulegij
 regalis añ. 3. ij. nigelle. 3. j. carniū: ficuū. q. s. ad icoz/
 porandū conquassanda cōquassent z cū succo mer/
 curialis fiat massa valet enim multū ad menstrua p/
 uocāda z nō iducit ardorē nec excoꝝationē aliquā.
 Et forti⁹ foret si cū succo cucu. asinini fieret massa.

¶ Capitulu. 4. De retentione menstruoz z oris
 matricis z exuccatione eius.

Sicut oz multotiēs menstrua pronocare qz ex
 eoꝝ retentione pternaturā egritudines fiunt.
 Ita opz restringere qñ preter cursum nature eozuz
 supfluit exitus z os matricis exuccare ab humidis/
 tatibus q̄ superfluunt ad ipsuz z illud cōstringere.

Tractatus Decimus sextus.

- Enforbituz.** Et os qdē matricis stringit enforbitū tā fortite r
vt phibeat fetū egredi. **E**go at sic multoties os
matricis strinxi cum hoc medicamine vt corrupta
apparuerit virgo qd est. **R.** gallaz aluminis : squi/
nati:folioz lilij:ciperi:balaustriaz:corticū granato/
ruz:z radicū mori : corticū medianoz castaneaz z
glandiū.añ.coquant i aq z ex ea lauet mulier mul/
totiens vulnā suā z imittat i eaz: exiccat etiā hec
fomentatio humiditates ad matricem defluentes.
- Folla porri.** Ad humiditates q faciunt fetum lubricare folia
porri proprietate conferunt. **E**Si vero sit anti/
quus fluxus humiditātū ad matricez tunc fiat na/
scale cū ferrugine ferri.z est i hoc vltima medicina.
Exptus et suz qd et vinū decoctiois eius illa reti/
net. **M**ascale at factū cū succo syge pastoris sinit
antiquū fluxū z imoderatū hūiditatū ad matricez.
Humiditates etiā albas q egrediūtur aufert su/
mach z et anisum. **M**estrua at cū superfluunt
succus portulace mirifice stringit si pesarizet nō qd
z cōesta hoc faciat:mirifice.n.stringit illa. **E**tiaz
cortex median^ogladis z arboris eius. **S**imiliter
at oīa alumina menstrua detinent z maxime alumen
iamenū. **D**ixit at Serap. qd proprietas spice est
mēstrua detinere q si sit vey dico q loquit de spica
mōtana. **V**irga at pastous est optima i hoc casu.
Et kiran dus dixit qd ouū crudū si sorbeat sinit
fluxū muliebres. **E**t Ras dixit q si modicū ster/
coris leporis ponat in vulna menstrua detinet z de/
siccāt matricē delicatiōe vehementi. **F**ex at vini
non adusta emplastrata pectum z renibus illa sinit.
Sterc^o quoqz capraz mōtanaz siccū z tritū mix/
tū cū thure suppositū illa frigit. **S**uc^o at barbe
hyrcine bibit^o sinit:aut herba ipsa emplatata:z i hoc
flos eius est adhuc fortior. **D**ecoctio quoqz sem/
peruiue illaz detinet. **S**olatrū quoqz submissuz
- Succ^o portulace.**
- Alumina.**
- Spica.**
- Virga pasto.**
- Ouū crudū.**
- Sterc^o leporis.**
- Fex vini.**
- Stercus capraz.**
- Barba hyrcina.**
- Semperuiua.**
- Solaturum.**

illa abscondit. **C** Similr radix siluestris ydre bibita & emplata illa sanat. **C** Et dixit Gal. qd cauda egna bibita vel emplata est validu farmacu. bibat aute m cum vio vel aqua. **C** Experti etiã sumus qd cornu thauri vel bouis cuz aqua sumptu in potu: z cu ace to renib⁹ z pectim emplatum illa detinet. **C** Idez autẽ operat cinis ossium coraz eoz z similr applicatus. **C** Quecunqz menstrua detinent: z fetu i matrice fortificat. **C** Sed experiãtiã habem⁹ qd in matrice fortificat ipsum z auget multa qn̄ pregnant ex ea frequẽter comedit. **C** Ego vero i restrictiõe menstruoz mirabile habeo experiãtiã cu hoc vnguento qd ppria industria iueni pp comitissaz comatrem nostraz. Ipsa enim iam inceperat abortire z sanguis z aqua in magna quantitate egressa fuerant punxit ergo se semel ipso z sanata est: z ob hoc vocau ipm vnguentuz comitissaz z postmodu pluries z pluries ex eo sanauit: z si ex eo renes inuãgant vsqz ad dorsuz sicut emoroydas qd est. **R.** corticu medianoz castaneaz glandiu z arboris glandiu myrtilloz caude cabaline: gallaz: corticu sabaz: ozimoz al arilozuz: vuaruz sorbelaz ficcaru: nespiloz imaturoz: radicum celidonie: foliozuz pruni siluestris. añ. teratur grosse z coquant in aqua plãtaginis pfecte z colentur. **R.** ergo cera quãtuz vis dissolutã cu oleo myrtino z lauetur nouies cuz predicta aqua semp inouãdo aquã quacũqz vice postea. **R.** corticu pãdictãrum castaneaz glandiu z arboris gallaz añ. partem j. cineris. ossiuz cruris bouis: seminis myrtilloz azi moz al ariloz vuar añ. ptes. s. terant z fiat puluis subtilissim⁹. **R.** ergo isti pulueris ptes. ij. tro. d karabe pte. s. al pte. j. misceant z cu pãdicta cera z oleo myrtino loris addito eis olo masticio nõ loto. q. s. fiat vnguentu quo renes z pectẽ inuãgant. **R.**cepta tro. d karabe scripta e supra cap^o sputo sanguinis.

F dra.

Cauda egna.

Cornu thauri.

Bulla.

Angueta comitissaz.

Tractatus Decimus sextus

Glosa.

Credif q̄ velit dicere melissa q̄ fm Auic. me
dicine p̄seruantes embriōne dicunt esse cordiales a
Serap. reperit muza: z hoc cōtingit vicio scriptoz.

Additiones.

Ad mestrua retinēda. ℞. corticis radicis salicis
cuz quo vegetes ligant z coque in vino nigro z fac
suffumigiū videbis effectū mirabilez z ita de fluxu
emozo. dicatur.

Electuariū mirabile expertū in fluxu mestruoz
z emo. ℞. mirabo. citri. ʒ. j. s. cheb. ʒ. y. indo. ʒ. iij.
emblicoz beliricoz añ. ʒ. j. s. inuoluant oēs in buty
ro vacino z fricent z per diē z noctē sic dimittant:
deide. ℞. ciperi: olibani: se. apij: nasturtij: assari: añ.
ʒ. j. s. masticis sandaloz trium: pul. ros. rub. pulue.
myrrhe: añ. ʒ. j. macis. ʒ. s. reubar. electi. ʒ. j. s. spice:
diacinamomi añ. ʒ. ij. gariofi. galange añ. ʒ. j. lig. al. ʒ.
j. s. calami aro. gallie mus. añ. ʒ. ij. amigd. dulcium z
amaraz añ. ʒ. s. mellis. q. s. fiat electuarium z quedā
domina fuit liberata in tertia vice. Et si velis forti⁹
z melius addatur scorie ferri. ʒ. vj. nutrite in aceto
oēs supradicte species subtiliter terant z simul mi
sceatur z infundatur in mina citonioz q̄titate mo
dica vltimo mirab. simul cōficiant cuz melle embli
coz z aromaticādo cum musco fiat electuariū. dof.
est a. ʒ. j. vsq̄ ad. ʒ. j. s. tempore necessitatis.

Ad fluxum mestruoz. ℞. ciatos. vj. vini nigri
gar. xxvij. numero puluerigatos i vino. positos oia
pone ad ignē ad buliēdum donec remāserit ciatus
vnus cū dimidio de hoc bibat mulier trib⁹ diebus
ante diē p̄ duas horas z liberabit mulier infallibilr.

Quedā sunt mulieres cōsuecte facere abortum in
septimo mēse quibus subueniendum est. cera: thūs:
oleum: z mastix simul misceant z inungatur mulier
ante z retro bis in hebdomoda multū enim ʒfortat

abortu

matricē & cotilidones. Itēz vtaf p̄fectione diamar/
gariton. Auicē. 21. tertij cap. de regi. vniuersali p̄e/
gnatū & mirabile reperit in p̄seruatione ab abozu.

¶ Pro experto habetur q̄ si coquat capil. vene. in
bono vino vsq; ad p̄sumptioēz tertie partis: & sic ca/
piatur tertia pars vnius ciati p̄ vice: & hoc vsq; ad
tres dies est enim diuinū remediū: sed quādo re/
strictio mēstruoz intenditur extrahitur versus su/
perius ecōtrario vero per inferius.

¶ Ad debilitatē renū habendo tñ respectum ad
mēstruozum descensum oimodum. ℞. olei cito. ʒ.
ʒ. ʒ. calami aro. nucis cipressi. añ. ʒ. ʒ. trocif. de terra si
gil. ʒ. iij. aceti. ʒ. j. cere al. ʒ. ij. fiat vnguentuz molle
& lauetur cum aqua sublimationis plan. decoctiois
anthere & sumach.

¶ Cap. 5. De dolore m̄ficis apate & vlcereb⁹ eius.

¶ Oloz m̄ficis nūc curā dicemus & multū qdē
p̄fert decoctio vsnee qñ in ipsa sedet. **¶** Silr
autē fiat sessio in aq̄ decoctionis aneti: aut radicum
paucedani: aut calami aroma. aut costi & confert.

¶ Et scimus experimēto q̄ costus bibitus cōfert.

¶ Loquātur etiā folia lauri & ponātur in sacco
& super eis sedeat mulier ipsis calidis & multū con/
fert q̄ etiā vez sepe pbauit. **¶** Eucatisma etiā factū
ex decoctione folioz & seminis agni casti confert.

¶ Si etiāz sumaf. ʒ. j. folioz betonice & hydromel
p̄fert. **¶** Ad idē autē doronici etiā approprietate cō/
ferunt: & pprie cū est a vētositatibus. **¶** Et hic pōt
adduci secretū Bal. scriptū supra capi. de puocatio/
ne mēstruoz: & adducant pillule n̄re scripte sup ca.
de colica. **¶** Suppositoriū n̄m ad idē. ℞. radicz

aristologie piretri myrri he añ. partē. j. pulpe cologn
tide partē. ʒ. ʒ. fiant suppositoria cuz albumine oui in
quoz quolibet. ʒ. ʒ. pulueris imponaf. **¶** Ad idē au/
tez cū sit a grossis humorib⁹ aristolo. lon. fomentata

nessi sam

Alnea,

Anctum.

Costus.

Folia lauri.

Agn⁹ castus.

Betonica.

Doronici.

Suppo. n̄m

Aristo. lon.

Tractatus Decimusextus.

Acorus

suus expertus. **D**ecoctio quoque acori et radicū aut fructuū iuniperi illū tollit. **I**nunctio quoque facta cū oleo de cinamomo mixto cū cera et oleo cōrnam

Oleum de cinamomo.

alr superflue exiccaret: illū tollit: ei^o quoque descriptio scripta est super cap. de dolore renū. **E**t dixit

Sepiz galline et anferis.

Rab. q^d sepū galline recēs valet ptra dolorē ei^o et soluit apata ei^o h in modū emplī superponat et silr sepū

Oleū de andaroca.

anfer. **I**dē aut operat oleū de andaroca inunctū. **I**nunctio quoque facta cū felle thauri et melle

Sel thauri.

illū tollit. **A**d eūdem vero imo ad oēs dolores siue ad egritudines mīricis radices lilij cocte i oleo ros.

Radix lilij.

et nō est ei par et hoc multoties suus expertus. **S**alita aut sumpta ad oēs dolores frigidos eius cōfert.

Gallia.

Dolores aut mordicatuos siue mordicatiōe ei^o tollit sessio facta in aq^a decoctiōis semis lini. **D**olores aut pūgitiuos qui partū sequūtur multotiens

Semen lini.

Pul. ad dolores partus.

tollit statiz hic puluis a nobis expertus. **R.** ameos seīs apij zinzibe. carui macropiperis oīuz añ. partes

eqls. zuechari q̄stum oīa terātur et cribellētur. dof coctear. j. cū vino permixto. **E**t dixit Rab. patie

Pānus mēstruate.

ti dolorē ex partu super os vulue sumat pānus mēstruate et cōburat et superponat: et sic tollat cineris

p̄dici et seīs cuscute ficci et misceātur cū aqua calida et ponat super locū dolentē aufert dolor. **Q**uod

si dolores sint in muliere pgnate et pprie si sint vēto si. **R.** zedoarie: doronici: semis apij: cinamomi oīuz

añ. 3. ij. ameos: cimuni: thuris oīum añ. 3. 5. castorei. 3. j. zuechari. 3. xl. terātur et def in principio vt puluis primus. **A**d frigidos at dolores et frigus ma

Elperus.

Petroleum
Aiscus querctinus.

triciis cipez multū p̄fert. **C**alefacit aut valde matricē petroleum qū ex eo bibit vsqz ad. 3. j. **E**xpti

aut sumus q^d sessio in aqua decoctionis visci q̄rcini dolorē tollit. **S**i aut apa sit calm i mīrice tūc fiat

Ad apa mairicis.
Agg^o castus.

encatissima cū decoctiōe folioz et semis agni casti aut cū decoctiōe altee. **S**essio aut sola in decoctiōe

altee pferet sicut experti sumus. confert aut clausure
oris mricis. **E**xperimentu etia habemus ad apo/
stemata mricis calida hoc. **R**. radicu altee z coqua
tur in vino aut melierato aut in vtroq; deide p
dant cu sepo anatis z modica terbetina z fiat nasca
le. **E**t si apata dura sint. dixit Gal. q; decoctio iese/
mini vel floz eius sometata sanat flegmones matri
cis z maxie sclerotigatos. **E**t dixit oleu d lilio est
aptissimu ad durities mricis z sifr folia z radix lilij.

Pessarum molificas apata dura z pferes dolori
bus in ea factis: z paulati facies eos gescere. **R**. ad
pis: anatis: medule cruris: ceruini z vaccini: similr
bdelij molis: croci: vitellu oui assati: fecis olei de se/
minib: fecis olei de lilio. an. pres eqles dissoluat in
vino aut rob: z fiat ex eis pesarium: z est optimum.

Et dix. **R**. as. q; ex cerebro cerui z vituli fit pesa
riu molificas apata dura mricis. **L**oquat et pga
pastoris cu vino z misceat cu melle z iponaf. na af/
fert suuametu magnu. Si et puluis capitu piscicu/
loz paruo; dehecatoz desup pulueriget illa sanat.

Caplm. 6. De pfocatioe mricis z eius descensu.

Quotingit multotiēs vt matrix desuper mo/
ueatur versus superiora z accitua suffocatio/
nis inducat. z ecotra ptingit ipsaz qnq; intm descē
dere: vt etia extra egrediatur. **D**icemus ergo nunc
de vtroq; in eodē capi. scientes vlr q; matrix a foia
ppria insegtur odorifera z aromatica: z fugit fetida
q; cu superius ascendit fetidos odores naribus ap/
plicamus: z cum odoriferis inungimus inferius co
lum eius. **L**um autē descendit ecotra operamur.

Sed in hoc casu est plaudata sessio patientis in
aqua decoctionis pulegij. **C**u autē matrix pre/
focatur bibat. 3. j. betonice cu hydromelle. **C**on
fert aut eide acatia bibita. Si etia palatu vel guttur
inugat cu felle bouis vel testudinis pfocatio tollit.

Altea.

adapa ralhda
matrice

Iesemnum.

Olea de lilio

Pessarum.

Cerebri cer-
uiti z vituli.
Eurga pasto.Capita pisciu
sali.

Pulegium.

Acatia.

Fel bouis z
testudinis.

Tractatus Decimusseptimus.

Oleus de ma
tozana.

galia

Agaricus.

Capilli patie
tis.

Oleū d' lillo.
Ad descēsus
matricis.

Sterc⁹ bouis
Semen myr
ti & iuniperi.
Artica.
Aspaltum.

¶ Et dixit Auic. oleū de maiora. ꝑfert coartationi
matricis deducētis ad ꝑfocacionē. Ego autē dico ꝑ
ex eo oz inungi collū mricis interi⁹. **¶** Et dixerūt
oēs galia supposita facit matricē descendere: & ꝑuo
cat mēstrua: & mōdificat eā: & ꝑparat eā ad imp̄gna
tionē. Ex nris autē exptis ad ꝑfocacionē q̄ est cū de/
structiōe caloriz inati & ad vērositates & dolozes ꝑꝑ
illud accētes est vt def agaric⁹ in potu cū vino vel
melicrato. **¶** Et q̄ qdē epilepticū excitāt dicta sup̄
in hoc ē casu ꝑueniūt. **¶** Ego autē mirā experiētā
habeo de capillis patietis. si eniz incidant & ignis in
eis imittat & fumus naribus attrahat subito salus
accidit ꝑ frequentissime sum expertus. **¶** Inunctio
nez etiā factā intra collū matricis cū fricatione leui
& lōga cuz oleo muscelino aut oleo de lilio q̄n aliqd
musci est dissolutū in eo inueni perutilē. **¶** Si ꝑo
ꝑtingat matricē descendere tunc suffumigatio facta
cū stercore bouis ꝑꝑrie ꝑfert. **¶** Ad idē autē mul
tuz ꝑfert sessio facta in aq̄ decoctionis semis myrti
aut iuniperi: & ꝑfert ē hoc ad exitū ani. **¶** Folia ē
vtice emplata matrici illam reducant. **¶** Fumus
quoq; bitumis siue aspalti q̄ idē est matricē egres
sam reducit & sedat etiā dolozē eius. **¶** Ex expertis
aut nris & expertus fui in enixa que abortiuū marē
peperat & eius matrix egressa fuerat cum doloribus
tam intēsis vt ꝑorsus suffocaret & curauī in instāti
oculi & est. ℞. aspalti partes. ij. stercozis vacini par
tē. j. misceant trita ꝑrius fiat suffumigatio ex eis.

¶ Tractatus. 17. ꝑrimi sermonis. De dispōnibus
virge & testiculoz & continet sex capitula.

¶ Caplm. 1. De ornatu virge & testiculoz in quo
erit sermo de pilis: & ꝑhibitione excreſcentie tes
ticuloz: augmētatiōe virge: & pruritu genitaliū.
Creauit